

Plenum

Tisdag 3.3.2026 kl. 14.00—19.47

10. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av avfallslagen och av vissa lagar som har samband med den

Regeringens proposition RP 4/2026 rd
Utskottets betänkande MiUB 4/2026 rd

Första behandlingen

Förste vice talman Paula Risikko: Ärende 10 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger miljöutskottets betänkande MiUB 4/2026 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen.

Allmän debatt. — Först på talarlistan är ledamot Hänninen. Varsågod.

Debatt

17.31 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuus, taloudellinen kestävyys ja puhdas siirtymä eivät ole toisistaan irrallaan. Ne rakentuvat samoista perusrakenteista. Yksi näistä rakenteista on toimiva, nykyaikainen jätelainsäädäntö. Juuri tätä kivijalkaa olemme nyt vahvistamassa päivittämällä akkujen sähkö- ja elektroniikkalaiteromun sekä kansainvälisten jätesiirtojen sääntelyä vastaamaan EU-lainsäädäntöjä ja kiertotalouden vaatimuksia. Kestävä julkinen talous ei synny pelkästään budjettiraameista. Se rakentuu niistä järjestelmistä, jotka vähentävät kustannuspaineita, ehkäisevät hukkaa ja varmistavat materiaalien kierron.

Arvoisa puhemies! Tuottajavastuun täsmentäminen ja yhtenäistäminen akkujen ja elektroniikan osalta vähentävät päällekkäisiä rakenteita, hillitsevät kuntien ja hyvinvointialueiden kustannusten kasvua ja parantavat järjestelmän ennustettavuutta. Tämä on nimenomaan julkisen talouden kestävyyttä tukevia toimia. Samalla vahvistamme Suomen kiertotalouden kokonaisjärjestelmää, mikä vahvistaa myös taloutemme omavaraisuutta. Kun akkujen, paristojen ja elektroniikan kierrätykselle säädetään selkeät, EU:n kanssa yhdenmukaiset velvoitteet, luodaan ennakoitava toimintaympäristö investoinneille, uudelle teollisuudelle ja kotimaiselle jalostusarvolle. Siksi tämä on ennen kaikkea päätös, joka katsoo tulevaisuuteen.

Arvoisa puhemies! Ei tule unohtaa, että kiertotalous on myös huoltovarmuuskysymys. Akkujen ja elektroniikan sisältämät materiaalit, kuten litium, nikkeli ja koboltti, ovat kriittisiä koko puhtaalle siirtymälle. EU:n arvioiden mukaan akkujen kysyntä moninkertaistuu. Siksi materiaalien tehokas talteenotto ja kierrätys vähentävät tuontiriippuvuutta, vahvistavat Suomen kriisinsietokykyä ja ovat hyväksi tälle kauniille maalle ja sen luonnolle. Uudistus parantaa myös kansallista ja eurooppalaista turvallisuutta. Kun jätteesiirtoja valvotaan aiempaa tarkemmin ja sähköinen valvontajärjestelmä otetaan käyttöön, torjutaan te-

Punkt i protokollet PR 16/2026 rd

hokkaammin laitonta jätekauppaa ja siihen kytkeytyvää rikollisuutta eli toimintaa, joka aiheuttaa merkittäviä ympäristöhaittoja.

Ympäristövaliokunta käsitteli tämän esityksen huolellisesti ja tarkensi siihen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden esimerkkejä luokkaan kuuluvista sähkö- ja elektroniikkalaitteista, jotta laki on entistäkin selkeämpi. Kiitos siitä teille, hyvät ystävät.

Arvoisa puhemies! Kun kansallinen lainsäädäntö saatetaan ajan tasalle EU:n akkuasetuksen, sähkö- ja elektroniikkalaiteromua koskevan direktiivin ja jätteensiirtoasetuksen kanssa, Suomi täyttää veloitteensa ja osoittaa ympäristövastuunsa merkityksen. Tämä esitys ei ole vain tekninen päivitys. Kyse on asenteesta kestävämpää tulevaisuutta kohtaan. Tämä on investointi Suomen turvallisuuteen, tulevaisuuteen ja kestävään talouskasvuun. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari.

17.36 Anne Kalmari kesk: Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että akkujen, pattereitten ja sähköromun kierrätys entisestään paranee. Sehän on Suomessa toiminut jo näitten kahden ensimmäisen lainsäädäntöpaketin myötä oikein hyvin, mutta totta kai on syytä laittaa tämä vielä EU-vaatimusten mukaisesti käytäntöön tästä eteenkinpäin.

Sen sijaan haluaisin tässä yhteydessä nostaa tämän tuottajavastuun täytäntöönpanosäädökset kalastusvälineitten osalta keskusteluun. Meillä joskus täytäntöönpano on suhteettoman kalliilla tehtyä eikä mietitä sitä, minkälaisen kustannuksen se toimijoille aiheuttaa. Meillä on tuottajavastuudirektiivin toteutuminen kalastusvälineistöissä — minkä tarkoitus on siis se, etteivät verkot tai ongenkohot tai muut vastaavat päädy tuonne meriin — sen täytäntöönpano on lähes kymmenen kertaa kalliimpaa kuin esimerkiksi Tanskanmaassa. Meistä jokainen tietää, että jos joku vaappu tai ongenkoho meiltä rikkoutuu, niin aika harva sitä lähtee tällaiseen keräyspisteeseen viemään, joita ei edes ole kalastusvälineitä myyvien liikkeitten yhteydessä. Sitä ei suositeltu sillä tavalla, vaan oli tällaisia satamissa olevia pisteitä. Tämä keräysjärjestelmä on todella kallis, ja tämä samainen muovijäte, mitä muutoin kerätään sitten normaalin muovinkeräyksen yhteydessä, olisi ollut viisain tapa järjestää tämä. Siksi vetoankin ympäristöministeriöön, että suhteellisuudentajua pitäisi olla tällaisissa, koska ei ole tarkoituksenmukaista, että Suomesta verkonteko loppuu ja siirtyvät kiinalaisiin verkkoihin nämä toimijat. Sitten sitä jätekeräystä ei kukaan enää järjestä. Heillähän ei mitään vastuuta tästä ole.

Toinen asia, mitä haluaisin tässä jätelainsäädännön käsittelyssä nostaa, on se, että on täysin järjetöntä ja edesvastuutonta, että tuomme italialaista jätettä Suomeen poltettavaksi, kun meillä on näyttöä siitä, että se sisältää jopa radioaktiivisia aineita mutta joka tapauksessa lääkejäämiä ja kaikkea sellaista, mikä ei sinne jätteeseen kuuluisi. Meidän tulee löytää kotimaasta energiaa, mitä me poltamme, ja hyväksyä se, että poltamme biomassoja, jotka ovat kotimaasta peräisin, edesauttaa sitä eikä tuoda tänne ongelmajätettä, joka sitten leviää ihan oikeasti meriin. Tästä on jo näyttöä.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1—6 i proposition RP 4/2026 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.